

ENTREPRISETVISTER: “HURTIG AFGØRELSE” ER NU ANVENDT I PRAKSIS

En af de vigtigste og mest radikale nyskabelser ved AB-revisionen er indførelsen af “Reglerne om hurtig afgørelse”.

Reglerne om hurtig afgørelse blev spået stor betydning for løsningen af en lang række tvister under AB-systemet, men der blev samtidig udtrykt skepsis om reglernes praktiske anvendelse. Der forligger nu en række ikke-offentliggjorte hurtige afgørelser, og der tegner sig efterhånden et billede af, hvordan tvist-løsningsmetoden fungerer i praksis.

EN NY TVISTLØSNINGSMETODE

De nye AB-regler giver parterne mulighed for at få en “hurtig afgørelse” af en række nærmere angivne tvister gennem en enklere og billigere proces end traditionel voldgift. Metoden er tiltænkt at løse tvisterne, mens de er aktuelle, og derved forhindre en langstrakt og omfattende voldgiftssag. Tvistløsningsmetoden er ny, men udspringer af de velkendte sagkyndige beslutninger efter AB 92 § 46. En væsentlig forskel fra de sagkyndige beslutninger er dog, at parterne med en hurtig afgørelse opnår en bindende og eksigibel afgørelse, forudsat ingen af parterne anlægger en voldgiftssag inden otte uger om spørgsmålet.

Begge parter kan anmode om en hurtig afgørelse. Metoden er dog begrænset til en række nærmere opregnede tvisttyper som eksempelvis bygherrens tilbageholdsret, entreprenørens ret til tidsfristforlængelse og ekstra betaling for ændringer.

OPMAND

En hurtig afgørelse træffes på skriftligt

grundlag (i særlige tilfælde to) af en opmand, som udpeges af Voldgiftsnævnet efter høring af parterne. Opmanden vil som oftest være en tekniker, men i nogle tilfælde en jurist. Parterne kan have udvalgt potentielle opmænd allerede ved kontraktindgåelsen, hvorefter opmanden udvælges blandt disse. Opmanden kan foretage en besigtigelse, men der kan ikke iværksættes syn og skøn. Opmanden har beføjelse til at henvise parterne til andre tvistløsningsformer, hvis tvisten ikke egner sig til en hurtig afgørelse.

Processen for de hurtige afgørelser er nærmere reguleret i “Regler for hurtige afgørelser 2018”. Reglerne indeholder bl.a. en række korte tidsfrister for parternes skriftlige indlæg. Følges processen som forudsat, vil parterne kunne opnå en hurtig afgørelse omkring 1-2 måneder efter sagens anlæg.

ÉN TVIST

Et særligt kendetegn ved tvistløsningsmetoden er, at sagen alene omhandler én tvist. Den indklagede part kan således ikke bringe andre tvister ind i sagen. Dette gælder dog ikke modpartens modkrav eller selvstændige krav, hvis de er omfattet af den tvist, der behandles. Formålet hermed er at sikre den hurtige behandling af sagen. Ønsker en part en hurtig afgørelse af et andet spørgsmål, må denne iværksætte en selvstændig sag herom, som vil køre sideløbende med den første sag. I praksis kan der således

være flere – endda mange – sideløbende tvister med forbindelse til samme bygge-/anlægsprojekt.

TVISTLØSNINGSMETODEN I PRAKSIS

Som altid, når der er tale om nye regler, har det været imødeset med spænding, hvordan reglerne vil blive administreret i praksis, og særligt om det overordnede mål om en hurtig og effektiv tvistløsningsform kan opnås.

Der foreligger nu en række hurtige afgørelser fra Voldgiftsnævnet, der giver et fingerpeg om, hvordan metoden kommer til at fungere.

De foreliggende afgørelser har omhandlet et bredt spektrum af de tvisttyper, som metoden er tiltænkt. En af de første tendenser synes at være, at reglernes anvendelsesområde tolkes relativt snævert. Der er således flere eksempler på, at Voldgiftsnævnet har afvist at behandle en tvist, fordi tvisten ikke har været omfattet af reglernes direkte anvendelsesområde.

AFGØRELSE OM TILBAGEHOLDSRET

En af afgørelserne omhandlede bygherrens tilbageholdsret samt entreprenørens modkrav om betaling af faktura. Begge krav var anlagt under henvisning til AB 18 § 68, stk. 1, litra a. Eftersom entreprenørens betalingskrav relaterede sig til bygherrens tilbageholdsret, fandt Voldgiftsnævnet, at spørgsmålet kunne behandles under samme afgørelse. Voldgiftsnævnet fandt samtidig, at bygherrens påstand om, at entreprenøren skulle være

forpligtet til at afhjælpe eller erstatte mangler, der ikke kunne afhjælpes inden for det foretagne tilbagehold, ikke udgjorde en tvist omfattet af reglernes anvendelsesområde. I en anden sag, der omhandlede en tvist om erstatning for forsinkelse, herunder erstatningens udmåling, blev sagen ligeledes afvist, da den faldt uden for anvendelsesområdet.

Som nævnt er der i reglerne indføjet korte tidsfrister for de enkelte proces-skridt. Der er i bemærkningerne til reglerne lagt op til, at fristerne skal administreres strengt, da hele formålet med den nye tvistløsningsform – som navnet siger – er, at tvisten skal løses hurtigt. Voldgiftsnævnet har dog mulighed for at forlænge fristerne eller tillade afgivelse af ét yderligere indlæg fra hver part, forudsat at ganske særlige omstændigheder taler afgørende for det.

AFGØRELSE OM SÆRLIGE OMSTÆNDIGHEDER

I maj 2020 traf Voldgiftsnævnet i forbindelse med en hurtig afgørelse beslutning om netop dette. I sagen var der anført forhold i det sidste indlæg, som ikke tidligere var gjort gældende. Modparten havde derfor ikke haft lejlighed til at forholde sig hertil. Voldgiftsnævnet fandt, at dette kvalificerede som ganske særlige omstændigheder, hvorfor et afsluttende indlæg blev tilladt med henvisning til kontradiktionsprincippet.

Uanset at undtagelsesreglen er tiltænkt et begrænset anvendelsesområde, kunne

afgørelsen tyde på, at det bliver svært at administrere strengt i praksis. Med de meget korte tidsfrister er det forventeligt, at en situation som denne ofte vil opstå, eftersom modparten har kort tid til at indlevere svarskriftet og dermed relativt ofte kan være nødsaget til at medtage nye forhold i det sidste indlæg.

IKKE SYN OG SKØN

Et andet vigtigt element i effektiviseringen af processen er, at der ikke kan iværksættes syn og skøn. Af denne grund afviste Voldgiftsnævnet under en hurtig afgørelse klagers anmodning om, at opmanden skulle foretage en registrering af manglerne og arbejdets stade. Denne regel håndhæves derfor tilsyneladende strengt.

Voldgiftsnævnet påser, om de formelle betingelser for at behandle en tvist efter reglerne om hurtig afgørelse er opfyldt. Det er efter de nye AB-regler en betingelse, at tvisten forinden er forsøgt forligt ved forhandling i to led – først mellem projektlederne og derefter ledelsesrepræsentanterne. Voldgiftsnævnet afviste at behandle en sag efter reglerne om hurtig afgørelse, fordi parterne ikke havde dokumenteret, at tvisten forinden havde været drøftet på de afholdte møder mellem parternes projektledere. Under samme sag afviste Voldgiftsnævnet i første omgang at behandle klagers krav, fordi det ikke var tilstrækkeligt dokumenteret, at tvisten foruden projektlederne også havde været forsøgt forhandlet mellem parternes ledelsesrepræsentanter. Konkret var det ikke dokumenteret, at

bygherrens ledelsesrepræsentant var ansat hos bygherren. Efter at have fremvist dokumentation herfor, blev sagen dog fremmet.

EN FORELØBIG KONKLUSION

Det mest interessante ved de første eksempler på de nye hurtige afgørelser er, at afgørelserne faktisk har vist sig at være “hurtige afgørelser”. Sagernes tidsforløb har strakt sig fra knap en måned til lidt over to måneder – og ingen af sagerne har verseret i længere end tre måneder. Det må derfor foreløbigt konstateres, at det nye tvistløsningsystem synes at lykkes med det overordnede formål. Der er dog stadig tale om et begrænset antal afgørelser, og det bliver interessant at se, om tendensen holder i de kommende år ■

Niels Jørgen Oggesen
Partner, advokat
njo@horten.dk

Mette Hede
Advokatfuldmægtig
mhe@horten.dk